

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

Adresseinformasjon fylles inn ved ekspedering. Se mottakerliste nedenfor.

Adresseinformasjon fylles inn ved ekspedering. Se mottakerliste nedenfor.

Vår dato: 08.12.2015

Vår ref.: 201503482-7

Arkiv: 623

Deres dato:

Deres ref.:

Saksbehandler:

Tonje Merete Andresen

NVEs vedtak - Helgeland Kraft AS – uenighetssak om brudd på leveringsplikten etter energiloven § 3-3

██████ klager på Helgeland Kraft AS sin praktisering av leveringsplikten i energiloven § 3-3 og viser til at selskapet har brukt for lang tid på å sørge for nettilknytning for hennes nye enebolig. NVE har vurdert Helgeland Kraft AS sin tilknytningspraksis etter gjeldende regler i energiloven og tilhørende forskrifter. NVE finner at Helgeland Kraft AS har en praksis som er i strid med energiloven § 3-3 jf. § 1-2, og pålegger selskapet å endre praksis i samsvar med den rettsoppfatning som er lagt til grunn i vedtaket.

Bakgrunn

Vi viser til e-post av 3. og 8. juni 2015 fra ██████ (klager) med klage på Helgeland Kraft AS (HK) for brudd på leveringsplikten i energiloven § 3-3. Dette på grunnlag av tidsbruk i forbindelse med tilknytning av ny enebolig.

Klager skriver at hun på bakgrunn av positiv respons fra HK på forespørsel om tilknytning frem til april 2015 signerte kontrakter for bygging av ny enebolig, og at hun ikke ble forespeilet at det kunne ta seks til syv måneder å få nettilknytning. Klager skriver at hun som en konsekvens av dette selv må ordne byggestrøm via aggregat, og hevder at dette vil medføre en ekstrakostnad på rundt kr 50 000 pluss utgifter til dieselforbruk, dersom HK ikke kan levere trafo og byggestrøm innen uke 26 i 2015.

Det fremkommer av klagebrev med vedlagte e-postkorrespondanse at partene har vært i kontakt siden 13. februar 2015, og at klager fikk beskjed av HK 24. april 2015 om at ny trafo ville settes opp i løpet av høsten 2015.

NVE ber i brev av 9. juni 2015 med varsel om vedtak om at HK kommenterer klagen. Spesielt ber NVE om en nærmere beskrivelse av saksgangen hos selskapet og forventet fremdrift i prosjektet.

HK kommenterer klagen i brev av 25. juni 2015. Det redegjøres for hva som er selskapets praksis ved bestilling av nettilknytning og om saksgangen i denne konkrete saken. Ifølge HK tas det sikte på at tilknytning av klagers bolig vil være utført innen utgangen av september 2015.

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 09575, Internett: www.nve.no

Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Hovedkontor

Middelthunsgate 29
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Region Midt-Norge

Vestre Rosten 81
7075 TILLER

Region Nord

Kongens gate 14-18
8514 NARVIK

Region Sør

Anton Jenssensgate 7
Postboks 2124
3103 TØNSBERG

Region Vest

Naustdalsvn. 1B
Postboks 53
6801 FØRDE

Region Øst

Vangsveien 73
Postboks 4223
2307 HAMAR

HK skriver at det ikke har fremgått tydelig i saksbehandlingen når tilknytning kunne forventes, men anfører at klager gjennom hele prosessen er gitt god informasjon om status for prosjektet. HK tar noe selvkritikk på at forventet fremdriftsplan ikke ble utarbeidet i forbindelse med avtale om anleggsbidrag.

HK anfører at prosessen fra henvendelse om nettilknytning til planlagt utførelse ligger godt innenfor begrepet «rimelig tid». Barmarkssesongen er den travleste tiden og arbeid av denne størrelsen er som regel planlagt lang tid i forveien. Det er derfor utfordrende å gjennomføre slike prosjekter innen kundens ønskede tidsfrister uten at det går utover allerede planlagte oppgaver.

Klager gir tilleggsopplysninger om saksgangen i brev av 11. juni 2015, og gir 25. juni 2015 kommentarer til HKs redegjørelse. Hun er uenig i deler av selskapets beskrivelse av saksgangen.

Klager opplyser i e-post av 30. september 2015 at hun fikk byggestrøm 10. september 2015. Eneboligen ble påbegynt av snekker 7. september 2015. Klager anfører at byggeprosjektet er kraftig forsinket på grunn av HKs håndtering av saken.

NVEs vurdering

NVE vurderer saken i henhold til energiloven med tilhørende forskrifter. Ved uenighet mellom kunde og nettselskap om vilkår for tilknytning og bruk av nettet fatter NVE vedtak i saken med hjemmel i energilovforskriften § 4-10.

Det vises videre til forskrift av 11. mars 1999 nr. 302 om økonomisk og teknisk rapportering, inntektsramme for nettvirksomheten og tariffer (kontrollforskriften). Kontrollforskriften gir nærmere rammer for hvordan nettselskapene skal utarbeide tariffer i sine områder. I tråd med forskriften er nettselskapene selv ansvarlige for å fastsette tariffer som er i overensstemmelse med gjeldende regelverk.

NVE kan med hjemmel i energilovforskriften § 9-3 gi de pålegg som er nødvendige for gjennomføring av bestemmelser gitt i eller i medhold av energiloven.

Ettersom saken handler om strømleveranse til et uferdig byggeprosjekt, legger NVE til grunn at klagen dreier seg om tidsbruk for tilknytning til byggestrøm. NVEs vurdering omhandler hvorvidt tidsbruk for tilknytning av ny enebolig til byggestrøm og mangel på informasjon om fremdriftsplan kan anses for å være overtredelser av leveringsplikten i energiloven § 3-3.

Leveringsplikt

Det er en grunnleggende forutsetning for et effektivt kraftmarked at alle som ønsker det får tilgang til kraftmarkedet til ikke-diskriminerende og objektive tariffer og vilkår. Nettselskapene har som områdekonsesjonærer monopol på nettilknytninger i sine konsesjonsområder og er i energiloven (enl.) § 3-3 pålagt leveringsplikt.

Etter enl. § 3-3 plikter nettselskapet å levere elektrisk energi til abonnentene innenfor det geografiske området konsesjonen gjelder for. Det er presisert i lovens forarbeider¹ at leveringsplikten innebærer en plikt til å gi kunden fysisk tilknytning til nettet, en plikt til å avregne og fakturere, og en plikt til å sørge for tilfredsstillende leveringskvalitet.

Forutsatt at kunden er villig til å dekke de nødvendige kostnadene ved tilknytningen, er nettselskapet forpliktet til å gi nettilknytning til kunder som bestiller det. Olje- og energidepartementet kan dispensere fra leveringsplikten når særlige grunner tilsier det, jf. enl. § 3-3 annet ledd.

¹ Ot.prp. nr.43 (1989-1990)

I henhold til NVEs forvaltningspraksis omfatter leveringsplikten også tilknytning til byggestrøm. Tilknytning til byggestrøm vil kreve tilsvarende tiltak i overliggende og tilgrensende nett som en ordinær tilknytning, og tilknytning til byggestrøm kan ikke gjennomføres før det er driftsmessig forsvarlig.

Energiloven § 3-3 angir ikke et eksplisitt krav om at plikten til å gi abonnenter tilknytning skal oppfylles innen en viss tid. Likefullt fremstår leveringsplikten og tilknytningsplikten som en nødvendig motvekt til områdekonsesjonærenes monopol på fordelingsnettet. Innenfor konkurranseutsatt virksomhet vil leverandører konkurrere om å oppfylle kunders forventninger om tidsmessige leveranser, mens tidsmessig nettilknytning og levering av strøm fra nettmonopolet må sikres gjennom effektiv monopolregulering hvis det viser seg nødvendig. I energilovens forarbeider er hensynet til effektive nettmonopoler og forbrukernes interesser særlig nevnt. Dette kommer hovedsakelig til uttrykk i uttalelsene om omsetningskonsesjonsordningen som er myndighetenes sentrale virkemiddel for å gripe inn overfor nettmonopolet for å ivareta forbrukernes interesser. Uttalelsene har også relevans i forhold til nettselskapenes utøvelse av leveringsplikten etter energiloven § 3-3 og en rimelig tolkning i tråd med energilovens formål tilsier at nettilknytninger må utføres innen en viss tid for å være i samsvar med lovgivers intensjon.

Etter NVEs syn vil det for vurderingen av om leveringsplikten etter enl. § 3-3 er oppfylt være relevant å se hen til hva lovgiver har uttalt om gjennomføring av tilknytningsplikten i enl. § 3-4 for større forbruk til regional- og sentralnettet. Før enl. § 3-4 trådte i kraft i 2010 var det bare leveringsplikten ved tilknytning av forbruksanlegg på distribusjonsnivå som var lovfestet. Hensikten med den nye bestemmelsen i enl. § 3-4 var å gi produsenter og de som ønsket direkte tilknytning av forbruksanlegg til regional- og sentralnett adgang til kraftmarkedet samme rett til nettilknytning som sluttbrukerne i distribusjonsnettet hadde etter enl. § 3-3.

Det følger av forarbeidene² til tilknytningsplikten i enl. § 3-4 at nettselskapet plikter å utrede, omsøke og bygge nett «uten ugrunnet opphold», slik at det så snart som mulig blir driftsmessig forsvarlig å koble til forbruket. Etter NVEs vurdering ligger det i uttrykket «uten ugrunnet opphold» et krav om at nettselskap må få på plass nødvendige anlegg og tilknytte nytt forbruk så snart som mulig. Et grunnet opphold vil for eksempel være nødvendig tid til planlegging og bygging av nettanleggene. Siden hensikten med den nye lovbestemmelsen var å innføre samme rett til tilknytning av forbruk på høyere spenningsnivå og at de samme hensyn gjør seg gjeldende ved tilknytning av forbruk på alle nettnivå, er disse uttalelsene fra lovgiver også relevant ved tolkning av tilknytningsplikten etter enl. § 3-3.

NVE legger derfor på bakgrunn av formålsbetraktninger til grunn at vurderingen av om HK har brutt leveringsplikten i denne saken handler om hvorvidt HK har gitt klager tilknytning uten ugrunnet opphold.

Et prosjekt med tilknytning av en ny kunde består grovt sett av to faser. Hva som konkret definerer disse fasene vil avhenge av nettselskapets praksis ved tilknytning av nye kunder. Basert på HKs beskrivelse av deres rutiner ved tilknytning av nye kunder, vil det først være et tidsrom fra kunden kontakter nettselskapet om nettilknytning til kunden blir forelagt et skriftlig tilbud. Deretter vil det være et tidsrom fra kunden aksepterer tilbudet til kunden er gitt nettilknytning. Da disse to fasene har betydning for tidspunktet for kundens tilknytning, er det NVEs vurdering at begge fasene skal utføres uten ugrunnet opphold.

Det fremgår av sakshistorikken, som beskrevet av både HK og klager, at klager har hatt kontakt med HK senest siden 13. februar 2015 angående nettilknytning for ny bolig, og at klager første gang mottok

² Ot. Prp. Nr. 62 (2008-2009) s.37

skriftlig tilbud om anleggsbidrag 25. mars 2015. Det tok rundt seks uker fra klager først bestilte nettilknytning til hun ble presentert et skriftlig tilbud. Klager etterspurte skriftlig avtale én måned etter bestilling. Det fremkommer at klager fikk informasjon om nødvendige tiltak samt et grovt estimat på kostnader per telefon 18. februar 2015.

På grunnlag av at HK ikke oppgir noen grunn for at det tok seks uker å sende klager et skriftlig tilbud, og at NVE i en tidligere sak³ har vurdert under tre uker som rimelig tidsbruk for utarbeidelse av tilbud, er det NVEs vurdering at HK ikke har utarbeidet et tilbud uten ugrunnet opphold.

Det fremkommer videre av sakshistorikken at klager ba om et nytt tilbud, da hun mente at avtalen hun mottok 25. mars 2015 ikke var i henhold til hva som var avtalt muntlig mellom henne og HK. Klager ble tilsendt ny avtale 15. april 2015. Partene er uenige om saksgangen på dette punktet, men er enige om at ny avtale i underskrevet form var HK i hende 24. april 2015. Samme dag fikk klager beskjed om at trafo ville bli satt opp til høsten.

Det fremkommer at klager betalte forskudd på anleggsbidrag 30. april 2015. Ifølge HK medførte intern behandling at prosjektmidler ble tildelt 28. mai 2015. Trafo ble bestilt 21. mai 2015. HK skriver i brev av 25. juni 2015 at det kan påregnes oppstart høsten 2015, med forventet ferdigstilling av prosjektet innen utgangen av september 2015. Klager skriver i e-post av 30. september 2015 at hun fikk tilknytning med byggestrøm 10. september 2015.

Prosjektets andre fase tok rundt fire måneder. Det neste spørsmålet er om gjennomføringen av prosjektets andre fase ble utført uten ugrunnet opphold.

I HKs brev til NVE av 25. juni 2015 vises det til at klager ble informert 11. juni 2015 om at det ikke kan påregnes oppstart før til høsten. Dette begrunnes med intern ressursmangel, at det må være tilgjengelige entreprenører og uavklart plassering av trafo på grunn av uenighet med grunneier. I brevet vises det videre til at barmarksesongen er den travleste tiden for HK og at arbeid av denne størrelse som regel er planlagt lang tid i forveien. Det er derfor utfordrende å få utført et slikt prosjekt innen kundens ønskede tidsfrister uten at det går ut over allerede planlagte oppgaver. Etter hva NVE forstår henvises det her til intern ressursmangel i HK.

Når det gjelder tilgang på entreprenører viser ikke HK direkte til at det er mangel på entreprenører, eller til at det ble forsøkt bestilt entreprenørtjenester snarlig etter klagers forskuddsbetaling av anleggsbidrag. Når det gjelder anførsel om uavklart plassering av trafo på grunn av uenighet med grunneier, tilbakevises dette av klager i e-post til NVE av 11. juni 2015, som skriver at grunneier ikke ble kontaktet av HK før 9. juni 2015.

Etter hva NVE forstår er intern ressursmangel den primære grunnen som HK oppgir for at det tok fire måneder å gi klager tilknytning med byggestrøm.

Nettselskapene må ha tilstrekkelig med ressurser til å utføre oppgaver som de er pålagt i ulike lover og forskrifter. Nettselskapet kunne engasjert eksterne til å utføre arbeidet. NVE legger derfor til grunn at intern ressursmangel ikke er en tilstrekkelig begrunnelse for å utsette en tilknytning.

Etter NVEs vurdering er ikke klager gitt nettilknytning uten ugrunnet opphold. NVEs vurdering er derfor at HK ikke har opptrådt i henhold til enl. § 3-3.

³ NVEs ref. 201305110-7

Krav til informasjon om veiledende tidsplan

Etter hva NVE forstår omhandler denne saken delvis også et koordineringsproblem som følge av manglende informasjon om når klager kunne forvente tilknytning. Klager skriver i e-post av 3. juni 2015 med klage på HKs tilknytningspraksis at hun på bakgrunn av HKs positive holdning frem til 24. mars 2015, da hun fikk beskjed om at ny trafo ikke ville bli satt opp før til høsten, hadde signert kontrakter for hele byggeprosjektet av eneboligen.

I enl. § 3-3 om leveringsplikt er det ikke et eksplisitt krav om at nettselskapet skal informere kunden om hvor lang tid det vil ta før kunden kan forvente å være tilknyttet nettet.

I enf. § 3-4 om nettselskapenes tilknytningsplikt for produksjonsanlegg heter det i fjerde ledd at

Tilknytningsplikten omfatter, om nødvendig, en plikt til å planlegge, søke konsesjon for og investere i nye nettanlegg uten ugrunnet opphold. Konsesjonæren plikter å legge frem en realistisk og veiledende tidsplan for nettilknytningen.

Da behovet for å koordinere prosesser kan være like stort for ordinære forbrukskunder som for produsenter, tilsier formålet med leveringsplikten i energiloven § 3-3 at nettselskapet i forbindelse med avtale om tilknytning av forbruksanlegg som et minimum informerer kunden skriftlig om hvilket tidspunkt kunden kan forvente nettilknytning. Dette er viktig for å unngå misforståelser og gjøre det mulig for kunden å inngå avtale med for eksempel entreprenør om byggestart som i denne saken. Det er ikke tilstrekkelig at HK informerer kunder om at nettilknytning vil foreligge til høsten eller i september.

HK skriver i brev til NVE av 25. juni 2015 at deres praksis i tilknytningssaker er at en oversikt over forventet tidsplan gis samtidig med estimat på anleggsbidrag til kunde. HK skriver at de tar noe selvkritikk på at forventet fremdriftsplan ikke ble utarbeidet og dokumentert i forbindelse med avtale om anleggsbidrag i denne saken.

NVEs vurdering er at HK beskriver en praksis som er i tråd med leveringsplikten, men at denne praksisen ikke har blitt fulgt i denne saken. NVEs vurdering er derfor at HK har brutt leveringsplikten i denne konkrete saken.

Erstatningsspørsmål

Klager skriver i e-post til NVE av 3. og 8. juni 2015 at hun vil påføres en ekstrakostnad dersom HK ikke kan levere trafo og byggestrøm innen uke 26 i 2015.

Dersom klager mener at hun er blitt påført ekstrakostnader som følge av HKs håndtering av hennes bestilling av nettilknytning, vil dette være et spørsmål om økonomisk erstatning. Erstatningsspørsmål er et privatrettslig forhold som NVE som forvaltningsorgan ikke kan ta stilling til. NVE kan vurdere hvorvidt nettselskapet opptrer i tråd med den monopolreguleringen de er underlagt, men kan som forvaltningsorgan ikke avgjøre privatrettslige forhold mellom nettselskap og kunde.

Bransjeorganisasjonen Energi Norge og Forbrukerombudet har forhandlet frem standardavtaler som benyttes ved strømleveranse som er omfattet av lov om forbrukerkjøp. Uenighet om forhold som reguleres av standard tilknytningsavtale mellom nettselskap og forbrukerkunde kan fremmes for Elklagenemnda Postboks 7184 Majorstuen, 0307 Oslo, e-post elklage@elklage.no.

Oppsummering

Det er NVEs vurdering at Helgeland Kraft AS ikke har grunnlagt i tilstrekkelig grad tidsbruk for oversendelse av et pristilbud til klager for nettilknytningen. Tilsvarende er det NVEs vurdering at Helgeland Kraft AS ikke i tilstrekkelig grad har grunnlagt tidsbruk for tilknytning av klager til byggestrøm. NVE kan på dette grunnlag ikke se at klager er gitt nettilknytning uten ugrunnet opphold.

Videre er det NVEs vurdering at klager hadde krav på skriftlig informasjon om når hun kunne forvente nettilknytning.

NVE finner at Helgeland Kraft AS har en praksis som er i strid med energiloven § 3-3 jf. § 1-2, og pålegger selskapet å endre praksis i samsvar med den rettsoppfatning som er lagt til grunn i vedtaket fremover i tid. Ettersom klager er gitt tilknytning og forholdet slik sett er rettet opp vil ikke NVE følge opp denne saken videre.

NVE presiserer at det i vedtaket ikke er vurdert hva som er rimelig tidsbruk for en nettilknytning. Rimelig tidsbruk for en tilknytning vil variere fra sak til sak.

Vedtak

NVE finner at Helgeland Kraft AS har utvist en praksis som er i strid med energiloven § 3-3.

Klageadgang

Denne avgjørelsen kan påklages til Olje- og energidepartementet av parter i saken og andre med rettslig klageinteresse innen 3 uker fra det tidspunkt denne underretning er kommet frem, jf. fvl. kapittel VI. En eventuell klage skal begrunnes skriftlig, stiles til Olje- og energidepartementet og sendes til NVE. Vi foretrekker elektronisk oversendelse til vår sentrale e-postadresse nve@nve.no.

Med hilsen

Ove Flataker
avdelingsdirektør

Torfinn Jonassen
seksjonssjef

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

Mottakerliste:

Helgeland Kraft AS

■■■■ ■■■■